

2012. MÁSODIK FÉLÉVI KIADVÁNY

DARÁNYI IGNÁC TERV

A NEMZETI VIDÉKSTRATÉGIA

(NVS 2012-2020)

végrehajtásának keretprogramja

A VIDÉK ÉLNI AKAR, MAGYARORSZÁG MEGÚJUL!

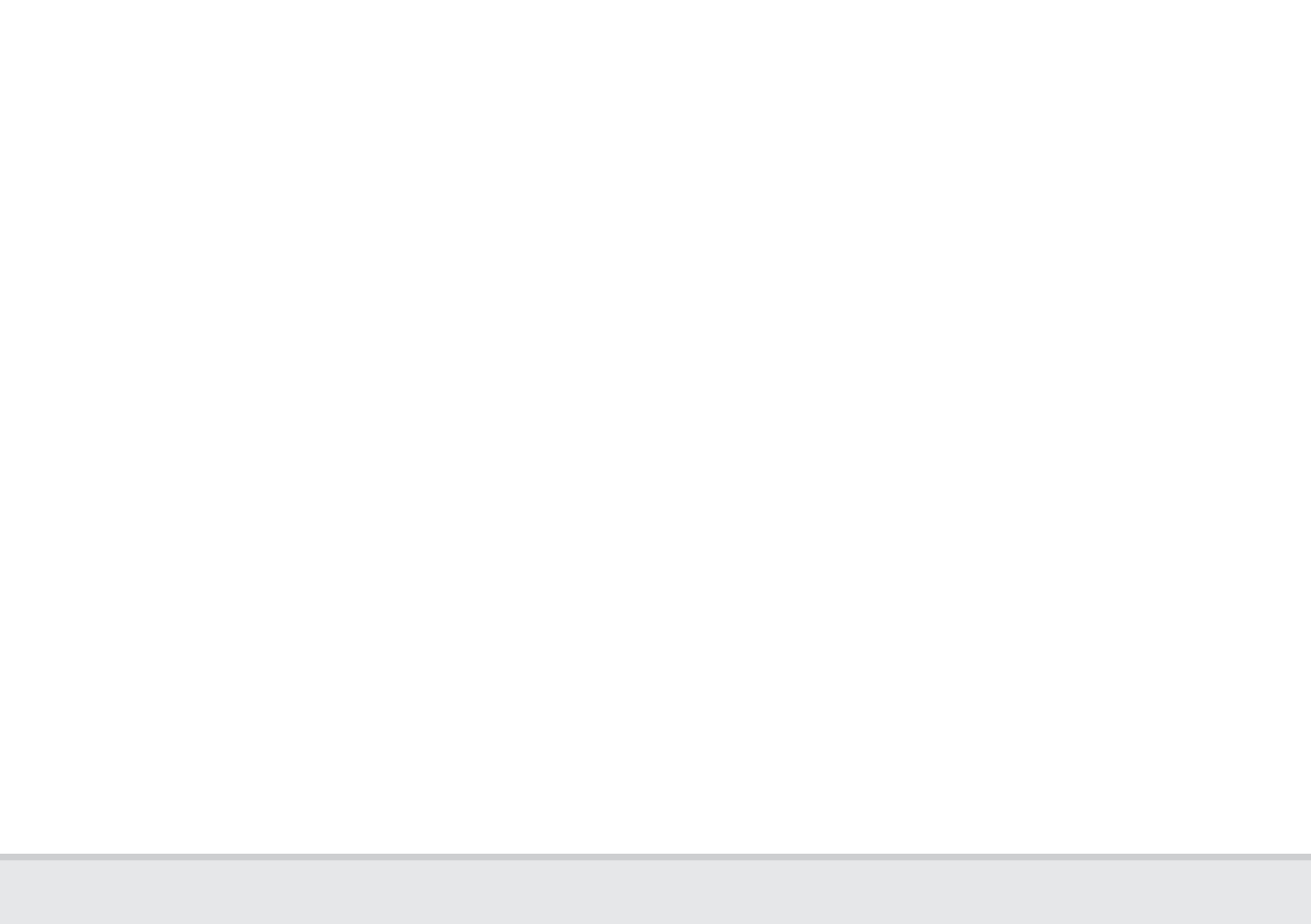

VIDÉKFEJLESZTÉSI
MINISZTERIUM

DARÁNYI IGNÁC TERV
A
NEMZETI VIDÉKSTRATÉGIA
(NVS 2012–2020)

végrehajtásának keretprogramja
2012. második félévi kiadvány

Budapest
2012

KÖSZÖNTŐ

Magyarország kormánya kiemelt feladatának tekinti a vidék népességmegtartó és foglalkoztatási erejének növelését, a vidéki élet minőségének javítását. Ebben fontos szerepet szánunk az életképes agrár- és élelmiszergazdaságnak, a helyi gazdaság és a vidéki helyi közösségek megerősítésének, a falvak, tanyák megújításának, a város és vidéke kapcsolatai helyreállításának. A XXI. század kihívásainak megfelelni képes, élhető vidék megteremtéséhez átfogó vidék- és agrár-politikai fordulatra van szükség. Jövőképünk szerint a magyar vidék hagyományait és értékeit megőrizve megújul, sokszínű mezőgazdaságunk pedig úgy állít elő egészséges élelmiszereket, hogy közben megőrzi a tájat és megélhetést jelentő munkát ad az embereknek. Ennek következtében egyre több fiatal választja lakó- és munkahelyének a vidéki térségeket.

A Vidékfejlesztési Minisztérium e közös célok elérése érdekében fogalmazta meg a 2020-ig kitekintő Nemzeti Vidékstratégiát, „a magyar vidék alkotmányát”, amelyet Magyarország kormánya határozattal fogadott el 2012 márciusában. Az elmúlt évben, a stratégiáról folytatott széleskörű társadalmi egyeztetés megerősített bennünket abban, hogy elképzeléseink helyesek. Az élénk érdeklődés megmutatta, hogy a magyar vidék él, élni akar, várja és akarja a változást. A stratégia több átfogó, egymással szorosan összefüggő területen – az agrár- és élelmiszergazdaság, a vidékfejlesztés, valamint a környezet- és természetvédelem területén – határozza meg legfontosabb teendőinket, amelyek megvalósításával érdemi javulást kívánunk elérni a vidék társadalmi és gazdasági életében.

A Nemzeti Vidékstratégia végrehajtási programjaként az év elején elindítottuk és intézkedésekkel folyamatosan bővítjük a Darányi Ignác Tervet. A Terv az uniós vidékfejlesztési forrásokhoz kapcsolódó intézkedések mellett a nemzeti költségvetésből megvalósuló programokat, a jogi szabályozás korszerűsítését, az intézményi működés újjászervezését és a szemléletformálás feladatait is magában foglalja. A Darányi Ignác Terv című kiadvány első megjelenését követően - annak folytatásaként - most a 2012. év második félévére vonatkozó aktuális információkat gyűjtöttük össze.

Budapest, 2012. augusztus 1.

Dr. Fazekas Sándor
vidékfejlesztési miniszter

NEMZETI VIDÉKSTRATÉGIA (NVS 2012–2020) – A MAGYAR VIDÉK ALKOTMÁNYA

A Nemzeti Vidékstratégia (NVS) célja, hogy hazánk vidéki térségeinek nagy részén érvényesülő kedvezőtlen folyamatokat megfordítva, a fenntarthatóságot, az életképes agrár- és élelmiszertermelést és a vidéki élet értékeit középpontba állító jövőkép alapján kijelölje az ország vidékpolitikájának célkitűzéseit, alapelveit, valamint az azok elérését biztosító programok és intézkedések végrehajtási kereteit. Legfontosabb területei a vidéki foglalkoztatás növelése, az erőforrásokat fenntarthatóan hasznosító, kiegyensúlyozott és sokszínű mező- és erdőgazdálkodás, termelési szerkezet, a helyi élelmiszertermelés és élelmiszerpiacok, továbbá a város-vidék kapcsolatok helyreállítása, a magasabb hozzáadott értékre alapozott élelmiszer exportlehetőségeink kihasználása, a szövetkezés fejlesztése, a helyi energiatermelés, a vidék helyi közösségeinek megerősítése, a vidéki életkörülmények és a népesedési mutatók javítása, a természeti rendszerek és a biológiai sokféleség megőrzése.

Magyarország szándékaink szerint olyan ország lesz, ahol az európai többfunkciós, jó minőségű termékeket előállító mezőgazdaság, a környezet- és tájgazdálkodás válik általánossá. E minőségi és jövedelmező, életképes mezőgazdálkodás és az arra épülő – exportot is biztosító – élelmiszertermelés a magyar vidék gazdasági fejlődésének, a vidéki foglalkoztatás növelésének a záloga. Ebben minden vállalkozásnak – legyen az kis-, közepes vagy nagyüzem – megvan a maga helye és szerepe.

A stratégia 2020-ig terjedő időtávja egyrészt a benne foglalt nemzetstratégiai szintű célok megvalósítását szolgáló programok ütemezett kidolgozásához és végrehajtásához, másrészt az Európai Unió Európa 2020 Stratégiájához és a kapcsolódó, 2014–2020 közötti programfinanszírozási időszakhoz illeszkedik.

A vidék ügye a kiegyensúlyozott területi fejlődés érdekében átfogó megközelítést igényel. A stratégia és programjai kidolgozásának alapjául az Alaptörvényben és a Kormányprogramban foglaltak szolgáltak, összhangban a Nemzeti Fenntartható Fejlődési Stratégiával, illeszkedve a kiemelt nemzeti stratégiai tervekhez (Széchenyi Terv, Széll Kálmán Terv, Semmelweis Terv, Magyar Terv, Külpolitikai Stratégia), és kapcsolódva további, már meglévő átfogó és ágazati tervekhez, programokhoz. A szakterületek közötti kapcsolatrendszerre építve ad közös stratégiai keretet a vidékfejlesztés, a természet- és környezetvédelem, a vízügy, az agrárgazdaság, valamint az élelmiszertermelés számára. A vidék helyzetének átfogó javítását célzó vidékpolitika a Vidékfejlesztési Minisztérium hatáskörébe tartozó vidékfejlesztési szakpolitikákon túl több más szakterület, szakpolitika együttműködését is kívánja, mint pl. a terület- és településfejlesztés és -rendezés, a közigazgatás-szervezés, a foglalkoztatás-, az energia- és a gazdaságpolitika, a vállalkozásfejlesztés, az oktatás- és kultúrapolitika, a szociális és egészségügy, a közlekedésfejlesztés és a közbiztonság-irányítás. A Nemzeti Vidékstratégia ezért épít e szakpolitikák és az irányításukért felelős minisztériumok, valamint az érintett partnerek együttműködésére.

STRATÉGIAI CÉLKITŰZÉSEK ÉS SZEMPONTOK

Átfogó célkitűzés

Vidéki térségeink népességeltartó és népességmegtartó képességének javítása: olyan vidékfejlesztési program megvalósításával, amely az emberek és a közösség értékeire építve, a hagyományokat ápolva, a táji és épített környezet értékeit megőrizve, a természeti erőforrásokkal fenntartható módon gazdálkodva, a mezőgazdaságot és a nem mezőgazdasági tevékenységet folytató vidéki vállalkozásokat fejlesztve nyújt esélyt a vidéki élet megbecsültségének és vonzerejének helyreállítására, a vidéken élők életminőségének átfogó javítására, a vidék és általa az ország felemelkedésére, egy olyan vidék kialakítására, ahol élni, dolgozni nem eleve hátrányt, hanem vonzó, egészséges és korszerű életkörülményeket, értéket jelent.

Stratégiai célok

Tájaink természeti értékeinek, erőforrásainak megőrzése: a talaj termékenységének, a vízkészletek, vízbázisok tisztaságának megőrzése, a tájak, az élővilág sokféleségének fenntartása, a táj és a benne élő ember kapcsolatának helyreállítása, az erdők és egyéb fontos ökoszisztémák, az ökológiai egyensúly védelme, a környezetbiztonság növelése, ami egyúttal az egészséges és jó minőségű mezőgazdasági termékek és élelmiszerek biztosításának is feltétele.

Sokszínű és életképes agrártermelés: az agrár- és élelmiszergazdaság életképességének növelése, piaci pozícióinak javítása, a növénytermesztés és az állattartás egyensúlyának helyreállítása; a tájfenntartást és az erőforrások megőrzését biztosító, a hazai és a helyi biológiai alapokra támaszkodó gazdálkodás – kiemelten az ökológiai gazdálkodás – térnyerésének elősegítése; az ágazat foglalkoztatási szerepvállalásának növelése; a foglalkoztatást biztosító tevékenységek és üzemszerkezeti formák erősítése, a nemzeti földtulajdonlás védelme, az életképes gazdálkodást biztosító föld- és birtokpolitika megvalósítása; az alulról szerveződő együttműködések ösztönzése.

Élelmezési és élelmiszer-biztonság: az élelmiszerek jó minőségére és sokféleségére törekvő, a hazai és a helyi alapanyagokra támaszkodó, fenntartható, a környezeti szempontokat szem előtt tartó, jó minőségű és elegendő – az exportunkat is szolgáló – élelmiszert előállító élelmiszertermelés; az ország élelmiszertermelési adottságaira alapozva, a hozzáadott érték növelésével a bel- és külpiaci jelenlét növelése, a magyar élelmiszer presztízsének javítása, a „magyar termék” márkajelzésnek a jó minőség színönimájaként való elismertetése.

A vidéki gazdaság létalapjainak biztosítása, a vidéki foglalkoztatás növelése: a vidéki térségek, települések – kiemelten a falvak és a tanyák – gazdasági létalapjának megerősítése, újjászervezése, a vidéki gazdaság több lábra állítása, mindezzel a megélhetés biztosítása, a munkahelyek megőrzése, a foglalkoztatás növelése, a kulturális örökség érték alapú fejlesztése, bekapcsolása a turizmus rendszerébe.

A vidéki közösségek megerősítése, a vidéki népesség életminőségének javítása: a vidékről történő elvándorlás megállítása, a fiatalok számára a helyben maradásra, a hazatérésre ösztönző feltételek kialakítása, képzett, világlátott fiatalok vidékre költözésének segítése, a gazdálkodás és a vidéki élet vállalásával összekötött gyerekvállalás ösztönzésével a demográfiai egyensúly helyreállítása, vidéki helyi közösségek megerősítése, és újjászerveződésének támogatása.

Horizontális szempontok

Fenntarthatóság: esélyegyenlőség és szolidaritás a jelen és a jövő nemzedékekre tekintettel; természeti és kulturális örökségünk védelme és a méltányos „jól-lét” biztosításához az erőforrások fenntartható, bölcs használata, minőségének megőrzése; környezeti, gazdasági és társadalmi szempontból egyaránt kiegyensúlyozott fejlődés.

Területi és társadalmi kohézió: a hátrányos helyzetű, leszakadó vidéki térségek társadalmi-gazdasági felzárkóztatása a helyi adottságokra, sajátosságokra építve, a környezeti értékek megőrzése mellett; együttműködés, közös célok a helyi identitás megőrzésével; kiegyenlítő életesélyek a vidéki térségekben.

Város-vidék kapcsolatok: város és vidék egymásrataltságának tudatosítása, harmonikus egyenlőségen, kölcsönösségen alapuló kapcsolatának helyreállítása, térségi együttműködések.

STRATÉGIAI TERÜLETEK ÉS NEMZETI PROGRAMOK

A vidékstratégia célkitűzéseit nemzeti programokon keresztül valósítjuk meg. A természeti erőforrásokhoz és a környezetügyhöz, az agrár- és élelmiszergazdasághoz, valamint a vidék gazdaságához és közösségeihez kapcsolódó hét stratégiai területen negyvenhárom vidékstratégiai nemzeti program alkotja a megvalósítás kereteit, melyeket nyolc térségi komplex vidékfejlesztési nemzeti program egészít ki. A stratégiai területek és kapcsolódó nemzeti programok rendszerét szemlélteti az alábbi ábra.

A programok megvalósítása ütemezetten történik. Kiemelt prioritásként kezeljük a föld- és birtokpolitikai programot, a demográfiai földprogramot, a szövetkezőfejlesztési programot, az állattenyésztés, a kertészet, valamint az ökológiai gazdálkodás fejlesztését célzó programot, a helyi termelés, értékesítés, feldolgozás programját, a helyi közétkeztetési programot, a tanyafejlesztési programot, a piacszervezési, oktatási, szemléletformálási programokat, valamint a határon túli magyarsággal való vidékfejlesztési együttműködések programját.

Nemzeti Vidékstratégia 2020

STRATÉGIAI TERÜLETEK

TERMÉSZETI ERŐFORRÁSOK, KÖRNYEZET

Természeti erőforrások és értékek védelme, fenntartható használata	Vidéki környezet-minőség
--	--------------------------

AGRÁR- ÉS ÉLELMISZERGAZDASÁG

Föld- és birtokpolitika	Fenntartható agrárszerkezet és termeléspolitika	Hozzáadott érték-növelés, biztonságos élelmiszerellátás, biztonságos piac
-------------------------	---	---

VIDÉKI GAZDASÁG, VIDÉKI KÖZÖSSÉGEK

Helyi gazdaságfejlesztés	Vidéki szellemi és fizikai infrastruktúra, egészségfejlesztés, életképes vidéki települések, helyi közösségek
--------------------------	---

VIDÉKSTRATÉGIAI NEMZETI PROGRAMOK

Talajvédelmi és ásványi nyersanyag-gazdálkodási program	Ivóvízminőség-javító program	Föld- és birtokrendezési, üzemszabályozási program	Ökológiai gazdálkodás program	Élelmiszer-feldolgozási program	Helyi termék, helyi piac, közvetlen értékesítés program	Képzés, szakoktatás program
Természeti értékek, területek, ökoszisztéma szolgáltatások védelme és helyreállítása program	Szennyvízprogram	Demográfiai földprogram, „fiatal gazda életpálya modell” program	Génmegőrzési program	Ellenőrzött élelmiszerlánc program	Helyi energiatermelés és ellátás program	Fogyasztói szemléletformálás program
Környezet-biztonsági program	Települési csapadékvíz-gazdálkodás program	„Kert Magyarország” kertészeti program	Táj- és agrár-környezet-gazdálkodási program	„Egészséges helyi terméket a közétkeztetésbe” program	Vidéki turizmus, falusi vendéglátás program	Népfőiskola program
Vízkészlet- és víz-minőség-védelmi program	Levegőminőség-védelmi és zajterhelés-csökkentési program	Szőlő- és borprogram	Állattenyésztés-fejlesztési program	Agrármarketing, bel- és külpiaci program	Kézműves program	Modellgazdaságok, tájközpontok, agrárszaktanácsadás program
Területi vízgazdálkodási program	Zöldterületi rendszer fejlesztése program	Szántóföldi növénytermesztés program	Lovasprogram		Szövetkezős-fejlesztési program	Kutatás-fejlesztés innovációs program
	Hulladék-gazdálkodás program	Gyepgazdálkodás program	„Kert Magyarország” kertészeti program		Helyi vállalkozásfejlesztés, szociális gazdaság program	Falufejlesztés, vidéki értéktár és örökség program
		Erdőprogram			Szociális földprogram	Egészségügyi ellátás, egészségfejlesztés program
		Halgazdálkodási program				
		Vadgazdálkodási program				

TÉRSÉGI KOMPLEX VIDÉKFEJLESZTÉSI NEMZETI PROGRAMOK

Tanyás térségek fejlesztési programja	Aprófalvas térségek fejlesztési programja	Tisza-völgy komplex fejlesztési program	Homokhátság program	Ormánság program	Cserehát program	Tokaj-Hegyalja Világörökségi térség-fejlesztési program	„Vidékfejlesztési Együttműködések a Kárpát-medencei határon túli magyarsággal” program
---------------------------------------	---	---	---------------------	------------------	------------------	---	--

A DARÁNYI IGNÁC TERV: A NEMZETI VIDÉKSTRATÉGIA MEGVALÓSÍTÁSÁNAK KERETPROGRAMJA

A Nemzeti Vidékstratégia céljainak eléréséhez, programjainak végrehajtásához szükséges eszközöket és intézkedéseket a Darányi Ignác Terv foglalja keretbe. Ennek alappillérei, **fő intézkedési területei az alábbiak:**

- a jogszabályi környezet megújítása, életszerűvé tétele;
- hatékony, ügyfélbarát támogatási és intézményrendszer kialakítása;
- szemléletformálási, képzési programok és akciók indítása;
- uniós és hazai társfinanszírozású programok kidolgozása és indítása;
- nemzeti finanszírozású programok kidolgozása és indítása.

A vidékstratégiai célok megvalósításához elsődlegesen az agrár- és vidékfejlesztést, környezet-, természetvédelmet és vízügyet szolgáló, az **európai** vidékfejlesztési, kohéziós és regionális politikához kapcsolódó uniós, **valamint a nemzeti költségvetésben biztosított, hazai források összehangolt felhasználása szükséges.** A stratégia megvalósítását segítő **központi pénzügyi eszközöket a Közös Agrárpolitika, a Közös Halászati Politika, továbbá a kohéziós és regionális politika keretében Magyarország számára rendelkezésre álló források, egyéb nemzetközi források, valamint a nemzeti források jelentik.** Ezeket a központi eszközöket **helyi és térségi pénzügyi eszközök** a vidéki települési önkormányzatok településfejlesztési, helyi gazdaságfejlesztési forrásai, továbbá az uniós kohéziós és regionális politika, valamint a hazai területfejlesztési politika keretében a vidéki térségek fejlesztését segítő decentralizált fejlesztési források **egészítik ki.**

Vegyük sorra ezek után a Darányi Ignác Terv fő intézkedési területeit.

A JOGSZABÁLYI KÖRNYEZET MEGÚJÍTÁSA, ÉLETSZERŰVÉ TÉTELE

A vidékstratégiai célok megvalósításához elengedhetetlen a szakmai és támogatáspolitikai célok érvényesülését segítő szabályozási környezet megteremtése, a helyi fejlesztéseket, az életképes agrár- és élelmiszertermelés, a helyi gazdaság, a vidéki közösségek fejlődését gátló szabályok felszámolása.

A Nemzeti Vidékstratégiában megfogalmazott jogalkotási elvek

- A jogalkotási tevékenység során figyelembe vesszük a stratégiában megfogalmazott szakmai célokat és a nemzeti programok végrehajtásához szükséges feladatokat.
- Az adópolitika eszközeivel elősegítjük a vidékstratégia nemzeti programjainak megvalósítását.
- Úgy egyszerűsítjük a termelésre, feldolgozásra, értékesítésre, valamint a vidéki gazdaság működésére, a támogatások igénybevételére vonatkozó szabályozást, hogy az élelmiszerbiztonsági és a környezeti célok ne csorbuljanak.
- Elősegítjük a Nemzeti Vidékstratégia szempontjából kulcsfontosságú általános alapértékek védelmét, így az egészséghez, az egészséges környezethez és élelmiszerekhez való jogot, a biológiai sokféleség megőrzését, a vidéki környezetben található természeti erőforrások, a föld, a vízbázisok, a nemzeti kulturális örökség részét képező tájak, gazdálkodási, települési értékek megőrzését, a fenntarthatóságot, a jövő nemzedékek jogait.
- Összehangoljuk az ágazati szakpolitikák szabályozási rendszereit, különösen a mezőgazdaságban, a környezet- és természetvédelemben és a vízgazdálkodásban.
- A piac védelmében, a vállalkozások támogatásában élünk a közigazgatás versenysemlegességet, egyenlő elbánást biztosító eszközeivel.

A szabályozási, jogi környezet megújításának fő területei

A szabályozási, jogi környezet megújításának ki kell terjednie:

- a természeti erőforrásokra és rendszerekre, azok védelmére és használatára;
- az agrár- és élelmiszergazdaságra, annak föld- és birtokpolitikai, agrárszerkezet-, termelés- és piacpolitikai, valamint élelmiszer-biztonsági területeire; továbbá
- a vidéki helyi gazdaság és társadalom, a szellemi és fizikai infrastruktúra fejlesztését, az életképes vidéki települések és helyi közösségek megteremtését, fenntartását szolgáló területekre.

A Nemzeti Vidékstratégia megvalósításához kapcsolódó kiemelt jogalkotási feladatok

A Nemzeti Vidékstratégia végrehajtásának sikerét nagymértékben meghatározó jogalkotási feladatok mindenek előtt a föld- és birtokpolitika, valamint a termelés- és piacpolitika, továbbá a környezetpolitika átfogó szabályozási területeit érintik. Ennek legfontosabb összetevői az alábbiak:

- **Földügyi szabályozás:** a földtörvény további módosítása az üzemszabályozásra, a földvédelemre, a földvásárlási és földbérleti szabályokra, a zsebszerződések felszámolására, a birtokrendezésre, a mezőgazdasági termőterületeket veszélyeztető zöldmezős beruházások korlátozására tekintettel. A helyi közösségek érdekeit figyelembe vevő földvagyon-gazdálkodás és földrendezés érdekében a földügyekkel foglalkozó intézmények működését érintő joganyag áttekintése, újrafogalmazása.
- **Korszerű üzemgazdasági szabályozás megteremtése,** a családi gazdálkodó, őstermelő, kistermelő kategóriák újradefiniálása.
- **Helyi értékesítés, kistermelői tevékenység szabályozásának további egyszerűsítése:** a helyi, kistermelői élelmiszer-előállítás, -feldolgozás és -értékesítés feltételeit szabályozó rendeletek további módosítása e tevékenységek ösztönzése érdekében. E kistermelői réteg helyzetét leginkább az adottságaihoz igazodó szabályozási környezet (például adózási feltételek, adókedvezmények, a piacra viteli módok, értékesítési lehetőségek stb.) kialakításával lehet javítani.
- **Élelmiszerek kereskedelmével összefüggő szabályozás áttekintése:** a kereskedelmi törvény helyi feldolgozást és kereskedelmet, helyi piacokat, az áruk jelölését (eredet, összetétel, GMO-tartalom, CO₂-kibocsátási egyenérték stb.), a hazai termékek arányának növelését (minőségellenőrzés, visszatérítések stb.) érintő elemeinek újraszabályozása ösztönzésük érdekében. Az élelmiszerpiacot a minőség érvényre jutása érdekében következetes hatósági ellenőrzéssel, a forgalmazási, adózási, támogatási és egyéb, a piacot befolyásoló tényezők kiegyenlítésével védeni kell, erősítve a tisztességes piaci magatartást, a hazai és a helyi termelők, feldolgozók helyzetbe hozását. Meg kell szüntetni a termelő kiszolgáltatottságát a kereskedelmi partnereknek.

Folyamatban lévő, illetve 2012 második felévére tervezett főbb jogalkotási lépések

Az idei év meghatározó lesz a Nemzeti Vidékstratégia jogi környezetének kialakításában. Ennek részeként – a fenti átfogó területeken túl – az alábbi főbb jogalkotási lépéseket tervezzük.

- Szövetkezetekre vonatkozó törvény, joganyag áttekintése: a szövetkezés – beleértve a szociális szövetkezeteket – ösztönzéséhez szükséges korszerű szabályozás megteremtése.
- Magyar termék rendelet: EU-notifikációt követően a „magyar termék” rendeleti szabályozása a hazai alapanyagok élelmiszeripari felhasználásának ösztönzése érdekében.

- A Magyar Élelmiszerkönyv felülvizsgálata az egészséges táplálkozás erősítése érdekében.
- A közbeszerzés szabályainak felülvizsgálata a közétkeztetés helyi termékekre való építése érdekében.
- A zöld közbeszerzés követelményeinek és szempontjainak szabályozása.
- Az Agrárfejlesztési Hitelprogram hitel felhasználási céljainak kibővítése a termőföld vásárlás finanszírozásának lehetőségével.
- A közraktározás szabályozó rendszerének felülvizsgálata annak érdekében, hogy biztosítékként jobban elősegítse az agrárgazdaság finanszírozását.
- A hulladékról szóló törvény parlamenti vitájának lefolytatása és a törvényben meghatározott rendszer felépítése.
- A Halászati Operatív Programmal kapcsolatos VM rendeletek megalkotása és a meglévők módosítása.
- Az átalakító vagy szálaló üzemmódú erdőgazdálkodás folytatásához előírt terv készítésének részletes szabályairól szóló rendelet megjelentetése a folyamatos erdőborítás mind szélesebb körű elterjedése érdekében.
- Az erdőből kitermelt faanyag nyomon követési lehetőségét biztosító származási igazolási rendszer részletes szabályait tartalmazó rendelet megjelentetése az illegális fakitermelések visszaszorítása érdekében.
- Az ártéri tájgazdálkodás szakmai elveiről és a Vásárhelyi-terv keretében megvalósuló tározók árapasztási célú igénybevétele esetén fizetendő kártalanítás feltételeiről szóló kormányhatározat előkészítése.
- Európai Mezőgazdasági és Vidékfejlesztési Alapból társfinanszírozott támogatási jogcímrendeletek megalkotása, meglévők módosítása.
- Az Európai Mezőgazdasági Vidékfejlesztési Alapból a LEADER Európai Unión belüli és harmadik országbeli területekkel való nemzetközi együttműködés végrehajtásához 2012-től nyújtandó támogatások részletes feltételeiről szóló rendelet megnyitása.
- Az Európai Mezőgazdasági Vidékfejlesztési Alapból a LEADER térségek közötti együttműködés végrehajtásához 2012-től nyújtandó támogatások részletes feltételeiről szóló rendelet megnyitása.

HATÉKONY, ÜGYFÉLBARÁT TÁMOGATÁSI ÉS INTÉZMÉNYRENDSZER KIALAKÍTÁSA

A Nemzeti Vidékstratégia végrehajtásához kiemelten fontos a mezőgazdasági támogatások igénybevételére vonatkozó eljárások ügyfélbaráttá tétele, a pályázatok, támogatási rendszerek egyszerűsítése. A Magyar Tervvel összhangban erősíteni kívánjuk a hivatalok és hatóságok szolgáltatásbarát jellegét. A kormányzat egyéb intézkedéseivel összehangoltan közreműködünk a vállalkozások és a lakosság adminisztrációs terheinek csökkentésére, egyszerűsítésére irányuló kormányzati programban, a mezőgazdasági és élelmiszeripari vállalkozások számára a működést, fejlesztést ösztönző támogatási és intézményi környezetet biztosítunk.

A támogatási rendszer egyszerűsítése, ügyfélbaráttá tétele

- A támogatások igénybevételére vonatkozó eljárásrend áttekintése, egyszerűsítés.
- A támogatások igénybevételéhez szükséges eljárási idő lerövidítése.
- A támogatásokhoz kapcsoló bürokrácia csökkentése, hatékony, költségtakarékos adminisztrációs tevékenység.
- A támogatási rendszerek összehangolása.
- A szakmai értékelés szerepének erősítése.

A hatóságok, hivatalok hatékony és ügyfélbarát működésének megeremtése

- A Mezőgazdasági és Vidékfejlesztési Hivatal eljárásrendjének egyszerűsítése, ügyfélbarát jellegének fokozott erősítése, hatékony, megbízható intézményi szolgáltatás működtetése.
- A VM háttérintézmények szakmai kapacitásának erősítése.
- Az agrárigazgatási és az élelmiszerlánc-felügyeleti intézmények irányításának, kapacitásainak, infrastruktúrájának, belső koordinációs mechanizmusainak megerősítése.
- A környezetvédelmi, természetvédelmi és vízügyi intézményrendszer kapacitásainak és infrastruktúrájának erősítése.
- Az agrárkamara megújulásának elősegítése, szakmai feladatai ellátását és szolgáltatási tevékenysége erősítését szolgáló működésének biztosítása.
- Az agrár- és élelmiszergazdaság területén működő szakmai kamarák feladat-ellátási és szolgáltatási tevékenységének erősítése.

Az adminisztrációs terhek csökkentése, egyszerűsítési feladatok

- Az igazgatási és ellenőrzési rendszer (IIR) felülvizsgálata és egyszerűsítése: a gazdálkodói nyilvántartási és ellenőrzési rendszer fenntartása mellett a bürokratizmus csökkentése. Az adatbázisokban nyilvántartott adatokról a gazdálkodóknak nem kell papír alapú igazolást kérniük a hatóságoktól. Az ügyfeleknek az adatokat csak egyszer kell megadniuk a VM felügyelete alá tartozó szervezeteknek/hatóságoknak. A rendszerbe bekerülő adatokhoz a többi hatóság az illetékességi körének megfelelően megadott jogosultság szerint hozzáfér.
- Az őstermelői igazolványok kiadásának egyszerűsítése: családi gazdaságok, őstermelők, valamint agrár mikro- és kisvállalkozások dokumentációs kötelezettségeinek átfogó felülvizsgálata annak érdekében, hogy a legkisebb vállalkozások a kötelezettség alól teljes egészében mentesülhessenek; ahol erre nincs mód, ott részleges mentesítésre nyíljon lehetőség (pl. bizonyos méret, tevékenység volumen, bevétel alatt, vagy induló vállalkozásoknál); ahol a kötelezeti kör nem csökkenthető, ott egyszerűbb tartalmi/formai elvárások vonatkozzanak rájuk.
- Az agrárgazdaságra és az élelmiszer-biztonságra vonatkozó szabályozás szakmai szempontokat nem veszélyeztető egyszerűsítése.
- A környezetvédelmi termékdíj-szabályozás további egyszerűsítése.
- A módosult közösségi szabályozás új rendelkezéseinek átvezetésével párhuzamosan az eljárások egyszerűsítése, a zöldség-gyümölcs termelői csoportok és termelői szervezetek nemzeti szabályozása.

SZEMLÉLETFORMÁLÁSI, KÉPZÉSI PROGRAMOK ÉS AKCIÓK INDÍTÁSA

A vidéki települések fennmaradásának és megújításának elengedhetetlen feltétele, hogy mind a vidéken élőknek, mind a városok lakóinak szemléletét áthassák a vidékfejlesztési célkitűzések, ezen értékek tisztelte és ismerete. Az intézkedések a fenntartható fogyasztással és termeléssel, az egészségbarát élelmiszerekkel kapcsolatos ismeretek bővítését, a környezettudatosság terjesztését, a vásárlói tudatosság, annak keretében a magyar termékek, helyi termékek és helyi piacok preferálását, a vidék értékeinek tudatosítását célozzák.

A Darányi Ignác Terv keretében 2012-ben az alábbi szemléletformálási, képzési intézkedéseket tervezzük.

Belföldi agrármarketing programok a magyar élelmiszerek népszerűsítésére

A magyar vidék szempontjából kiemelkedő fontosságú, hogy a hazai mezőgazdasági és élelmiszeripari termékek belföldi piaci pozíciót megerősítsük és számukra stabil exportpiacokat szerezzünk. Ennek érdekében célzott agrármarketing programra van szükség. A program fő üzenete, hogy a magyar mezőgazdasági és élelmiszeripari termékek, a „magyar termék”-ek kiváló minőségűek, élelmiszer-biztonsági szempontból megbízhatóak, vásárlásukkal a fogyasztó a magyar vidék felemelkedését segíti. A tudatos fogyasztó felismeri és keresi a magyar termékeket, ezzel növeli keresletüket, erősíti piaci pozícióikat, egyben elősegíti a vidéki agrár/élelmiszeripari munkahelyek számának növekedését.

Tudatos fogyasztó és vásárló program

Már óvodás kortól fontos elkezdni a fogyasztói, táplálkozási, élelmiszer-higiéniai, ételkészítési ismeretek oktatását. Előtérbe kell helyezni a fogyasztók egészséges, kiegyensúlyozott étrenddel kapcsolatos felvilágosítását, és segíteni kell őket, hogy az élelmiszerek árában azok valódi értékét, a minőségük által képviselt többletértékeket fel- és elismerjék. Tudatosítani kell a fogyasztókban, hogy a magyar termékek vásárlásával magyar munkahelyeket védenek meg. Ösztönözni kell a hazai élelmiszerlánc szereplőit, hogy saját kampányaikkal csatlakozzanak a kormányzati fogyasztói felvilágosító, tudatosító kampányokhoz. Korszerű információs rendszert kell kiépíteni és folyamatosan működtetni a fogyasztói visszajelzések, ötletek, észrevételek gyűjtésére, rendszerezésére és hasznosítására.

A vidékfejlesztés szakképzési rendszerének és intézményhálózatának megújítása

A vidékfejlesztés elengedhetetlenül fontos eleme a humán infrastruktúra fejlesztése, vagyis az oktatás, képzés, tájékoztatás javítását célzó intézkedések. Ennek része az iskolarendszerű szakképzés valamint a felnőttképzés intézményrendszerének helyreállítása, egységes hálózattá szervezése, fejlesztése. Az agrár TISZK (Térségi Integrált Szakképző Központ) keretében kb. 60, tiszta profilú, csak mezőgazdasági, valamint élelmiszeripari szakmákat oktató intézmény kerül a VM fenntartása alá. A szakképzési rendszer továbbfejlesztése, a gazdaság igényeivel való összehangolása érdekében átalakítjuk az Országos Képzési Jegyzéket (OKJ-t). Az új szakképzési rendszerben az OKJ és a hatósági képzések együttese adja ki a szakmák szabályozását. Ezzel összefüggésben felmerült a szakmacsoportok újragondolása, szakközépiskolai ágazatok megjelenítése, és ennek megfelelően az új szakképesítések szakmai és vizsgakövetelményeinek elkészítése.

Az iskolarendszerű és terepi környezeti oktatás, nevelés megújítása

A Zöld Óvoda illetve az Ókoiskola címet elnyert nevelési-oktatási intézmények, valamint az Erdei Iskola és Óvoda Programban részt vevő oktatási intézmények, illetve erdei iskola és óvoda szolgáltatók átgondoltan és intézményesítetten, rendszerszerűen foglalkoznak a környezet-tudatosság, a fenntartható fogyasztás és fejlődés pedagógiájának gyakorlati megvalósításával, a környezeti és egészségneveléssel. A meglévő Zöld Óvoda és Ókoiskola, valamint az Erdei Iskola és Óvoda Program kritériumrendszerének kibővítésével a hiányzó elemek, területek is megfelelő teret kapnak a szemléletformálásban. Az átdolgozás kiemelt szempontja a Nemzeti Vidékstratégia üzeneteivel való összhang megteremtése, az ahhoz való tartalmi kapcsolódás.

Az erdőgazdálkodás tervezési, tanácsadási és információs rendszerének megújítása

Az erdészeti szakszemélyzet rendszeres hatósági továbbképzése, erdőgazdálkodási módszerekről, tervezési eljárásokról szóló képzése fontos feladat. Az erdészeti szakszemélyzet számára biztosított, az erdőgazdálkodást és az erdészeti szakirányítást érintő hatályos jogszabályokról, valamint azok alkalmazásának aktuális kérdéseiről szóló rendszeres továbbképzés alkalmat teremt a vidékfejlesztés céljainak megfelelő szemléletformálásra is. Fontos, hogy a jövőben a gyakorlati szakemberek a hatósági ismeretek mellett rendszeresen tájékoztatást kapjanak a környezet- és természetvédelmi elvárásoknak megfelelő, fenntartható erdőgazdálkodást eredményező, folyamatos erdőborítást biztosító, vagy az arra való áttárlást szolgáló erdőgazdálkodási módszerekről, tervezési eljárásokról is.

A fenntartható vízgazdálkodás elősegítése

Tekintettel a klímaváltozás hazai következményeként várható egyre gyakoribb, tartósabb és intenzívebb aszályos periódusokra, kiemelt feladat, hogy a közvéleményben tudatosodjon a víz jelentősége és a vízhiány káros hatásai elleni küzdelem fontossága, ezért a vízhiány és aszály elleni tudatos fellépés, a hatékony mezőgazdasági vízfelhasználás népszerűsítése fontos feladat.

A vízkészletek mennyiségi, minőségi védelme a fenntartható vízgazdálkodás a jövő létfenntartásának és élelmiszer termelésének feltétele. A vízgyűjtő-gazdálkodási terv intézkedéseinek végrehajtása érdekében segíteni kell a víztakarékos öntözési technológiák alkalmazását, a belvízjárta területeken a vízvisszatartást, a használt termálvíz visszasajtolását, a helyes agrotechnikai eszközök megválasztásával az erózió-védelemet, illetve a szennyvíziszap szakszerű mezőgazdasági hasznosítását. A vízfolyások mentén megfelelő szélességű védősávot kell kialakítani. Az ivóvízbázis-védelmi területeken előnyben kell részesíteni a művelési ág váltást.

Különös figyelmet és szervezett intézkedéseket igényel a területi- és a települési csapadékvíz-gazdálkodás hosszabb távú, biztonságos, a vidéket szolgáló programja is.

E-könyvtár kialakítása a mezőgazdasági és környezetügyi tudásanyagban

A korábbi tudásanyag megőrzése és átláthatóvá tétele nemcsak kultúrtörténeti feladat. A ma még fellelhető papíralapú tudásanyag digitális archiválása az agrár- és környezettudományi ismeretanyag szakmailag is hasznosítható forrása, módszertana lehet.

UNIÓS ÉS HAZAI TÁRSFINANSZÍROZÁSÚ PROGRAMOK KIDOLGOZÁSA ÉS INDÍTÁSA

Az NVS végrehajtási kereteit adó Darányi Ignác Terv forrásainak jelentős részét az európai uniós támogatások biztosítják. A 2014-ig, az újabb 7 éves uniós pénzügyi tervezési időszak indulásáig a le nem kötött EU források – mintegy 300 milliárd forint – képezik a Darányi Ignác Terv uniós pénzügyi keretét. Felgyorsítjuk a támogatási jogcímek meghirdetését és a támogatások lebonyolítását, törekedve a Nemzeti Vidékstratégia szakmai szempontjainak érvényesítésére. **2012 második félévében a következő jogcímekre lehet támogatási kérelmet benyújtani a Mezőgazdasági és Vidékfejlesztési Hivatalhoz:**

Fiatal gazdák induló támogatása

A támogatás célja, hogy a fiatal gazdák számára a mezőgazdasági tevékenység megkezdésénél jövedelempótló jelleggel, egy alkalommal a költségek fedezetére vagy fejlesztési célra segítséget nyújtson.

Támogatási kérelmet nyújthatnak be: 18 és 40 év közötti, megfelelő szakirányú képesítéssel, illetve végzettséggel rendelkező agrár-szakemberek, akik első alkalommal kezdenek gazdálkodni mezőgazdasági üzem vezetőjeként.

Rendelkezésre álló tervezett keretösszeg: 4 milliárd forint

Mekkora a támogatás összege és mértéke? A gazdaságnak a kötelező működtetési időszak 4. évére vállalt üzemméretét alapul véve 20.000-40.000 eurónak megfelelő forintösszeg.

Mikortól lehet pályázni? A 2012. VI. 21-én megjelent 57/2012. VM rendelet alapján támogatási kérelmeket 2012. július 16. és augusztus 16. között lehet benyújtani az MVH-hoz.

Zöldség-gyümölcs termelői csoportok támogatása

A zöldség-gyümölcs termelői csoportok alakulásához és működésének ösztönzéséhez átmeneti, legfeljebb öt éves időszakra folyamatosan csökkenő mértékű támogatás adható. A zöldség-gyümölcs termelői szervezetek hatékonyan integrálhatják az őstermelőket és megszervezhetik piacra jutásukat. Az öt éves futamidő alatt a támogatás a szervezet kialakítására és a kezdeti működés finanszírozására szabadon felhasználható. A zöldség-gyümölcs termelői csoportok szükséges beruházásaikhoz tőketámogatást vehetnek igénybe. Amennyiben a tagállam legalább 5%-os támogatást nyújt a szervezeteknek, úgy az EU további, a beruházási érték 50%-ának megfelelő kiegészítést ad.

Pályázatot nyújthatnak be: zöldség-gyümölcs termelői csoportok.

Rendelkezésre álló tervezett keretösszeg: 1,8 milliárd forint

Mekkora a támogatás összege és mértéke? 50 – 75%. (Beruházási támogatás esetén: EU: 50%, hazai 25%; működési támogatás esetében: EU: 75%, hazai 25%)

Mikortól lehet pályázni? Folyamatosan.

Nem mezőgazdasági tevékenységgé történő diverzifikálás

A beruházási típusú támogatás célja, hogy ösztönözze a mezőgazdaságból származó jövedelemmel rendelkező háztartások egyéb jövedelem-termelő, termelő és szolgáltató tevékenységeit, továbbá támogassa a helyben előállított termékek piacra vitelét.

A jogcím tervezett fontosabb területei:

- a diverzifikációs tevékenységeket segítő és fejlesztő üzleti hálózatok és társulások létrehozása;
- nem mezőgazdasági termékek előállítása;
- kézműves tevékenység, kereskedelmi és műszaki szolgáltatások;
- megújuló energiaforrások használatához kapcsolódó tevékenységek.

Pályázatot nyújthatnak be: azon természetes és jogi személyek, akiknek a mezőgazdasági tevékenységből származó árbevétele a teljes árbevétel 50%-át meghaladja.

Rendelkezésre álló tervezett keretösszeg: 7 milliárd forint

Mekkora a támogatás összege és mértéke? A támogatás összegét és mértékét a későbbiekben határozzuk meg.

Mikortól lehet pályázni? Várhatóan 2012 októberétől

A NATURA 2000 területek fenntartási terveinek kidolgozása

A támogatás célja a Natura 2000 területek fenntartási terveinek elkészítése által az e területek kijelölésének alapjául szolgáló fajok és élőhelyek kedvező természetvédelmi helyzetének megőrzése és fenntartása, a Natura 2000 területekre vonatkozó környezeti, természeti ismeretek bővítése, a gazdálkodók, valamint egyéb területhasználók tevékenységének összehangolása a Natura 2000 területek védelmi célkitűzéseivel.

Pályázatot nyújthatnak be: azok, akik:

- a) legalább egy partnerrel együttműködési megállapodást kötöttek;
- b) rendelkeznek a 2007. évi XVII. törvényben meghatározott regisztrációs számmal;
- c) rendelkeznek legalább egy felsőfokú természettudományi végzettségű alkalmazottal vagy megbízott szakértővel.

Rendelkezésre álló tervezett keretösszeg: 561 millió forint

Mekkora a támogatás összege és mértéke? A támogatás mértéke az összes elszámolható kiadás 100%-a, de legfeljebb a jogszabályban a Natura 2000 területegységre vonatkozóan meghatározott támogatási összegig terjedhet.

Mikortól lehet pályázni? 2012. június–augusztus

Állattartó telepek korszerűsítése

A támogatás célja az állattartó telepek bővítése, takarmányozási, műszaki színvonaluk, állategészségügyi és élelmiszerbiztonsági helyzetük, infrastruktúrájuk és a munkakörülmények javítása. A forrás azt is elősegíti, hogy a telep megfeleljen a trágya elhelyezéséről szóló uniós előírásoknak.

Pályázatot nyújthatnak be: a Nemzeti Élelmiszerlánc-biztonsági Hivatal nyilvántartásában szereplő állattartó gazdálkodók, termelői csoportok és azok tagjai

Rendelkezésre álló tervezett keretösszeg: minimum 40 milliárd forint

Mekkora a támogatás összege és mértéke? Egy pályázó legfeljebb 870 millió forintot igényelhet, míg kisértékű beruházásokra az ügyfelek maximum 25 millió forintot kérhetnek. A hozzájárulás mértéke az elszámolható kiadások 40-60%-a lehet.

Mikortól lehet pályázni? A rendelet 2012. június 29-én jelent meg, a támogatási kérelem benyújtási időszaka 2012. augusztus 1-31.

Falumegújítás és -fejlesztés

A falumegújításra és -fejlesztésre adható támogatást a közösségi terek, közterületek újjáépítésére, játszóterek és sportpályák kialakítására, korszerűsítésére, valamint a helyi piacok létrehozására és bővítésére fordíthatják a nyertes pályázók.

Pályázatot nyújthatnak be: azok az önkormányzatok, nonprofit szervezetek, egyházak, amelyek az 5000 fő alatti lakosságszámú és a legfeljebb 100 fő/km² népsűrűségű településeken, vagy külterületen, tanyás térségben működnek, kivéve a Budapest agglomerációjához tartozó települések, a városi ranggal rendelkező települések, valamint a kistérségi központok. A kérelmeket a területileg illetékes LEADER Helyi Akciócsoportokhoz lehet beadni.

Rendelkezésre álló tervezett keretösszeg: 8 milliárd forint, amely LEADER Helyi Akciócsoportonként kerül meghatározásra.

Mekkora a támogatás összege és mértéke?

Az igényelhető támogatás

- a) épület felújítás, település környezetét és megjelenését javító fejlesztés, továbbá piac (1-3. célterület) esetében legfeljebb 50 millió forint,
- b) játszóterek (4. célterület) esetében legfeljebb 5 millió forint, valamint
- c) sportpályák (5. célterület) esetében legfeljebb 25 millió forint

A támogatás mértéke az összes elszámolható kiadás 100%-a.

Amennyiben a beruházás piac (3. célterületen belüli) fejlesztésre irányul, úgy a támogatás mértéke az összes elszámolható kiadás 80%-a, a hátrányos helyzetű területen megvalósuló ilyen irányú fejlesztés esetén az összes elszámolható kiadás 85%-a.

Amennyiben a beruházás a épület felújítására (1. célterületen belüli fejlesztésre) irányul és az épület, építmény tulajdonosa természetes személy, az ingatlant érintő fejlesztésre vonatkozóan a támogatás mértéke az összes elszámolható kiadás 70%-a.

Mikortól lehet pályázni? 2012. szeptember 1-30. között

Vidéki örökség megőrzése

A vidéki örökség megőrzésére adott támogatás a térség és a környezet állapotának javítását, az épített, természeti és kulturális örökség, valamint a helyi identitás megőrzését, megújítását, illetve a település turisztikai vonzerejének növelését segíti. A forrást helyi vagy országos védelem alatt álló épületek felmérésére, helyreállítására, természeti és történelmi látnivalók felújítására lehet felhasználni.

Pályázatot nyújthatnak be: azok az önkormányzatok, nonprofit szervezetek és egyházak, amelyek az 5000 fő alatti lakosságszámú és a legfeljebb 100 fő/km² népsűrűségű településeken, vagy külterületen, tanyás térségben működnek, kivéve a Budapest agglomerációjához tartozó települések, a városi ranggal rendelkező települések, valamint a kistérségi központok. A kérelmeket a területileg illetékes LEADER Helyi Akciócsoportokhoz lehet beadni.

Rendelkezésre álló tervezett keretösszeg: 5 milliárd forint, amely LEADER Helyi Akciócsoportonként kerül meghatározásra.

Mekkora a támogatás összege és mértéke? A támogatás összege ügyfelenként egymást követő három pénzügyi évben nem haladhatja meg az 50 millió forintot.

A támogatás mértéke az összes elszámolható kiadás 100%-a. Amennyiben a beruházás épület, építmény felújítására irányul és az épület, építmény tulajdonosa természetes személy, az ingatlant érintő fejlesztésre vonatkozóan a támogatás mértéke az összes elszámolható kiadás 70%-a.

Mikortól lehet pályázni? 2012. szeptember 1-30. között

LEADER Európai Unió belüli és harmadik országbeli területekkel való nemzetközi együttműködés

A LEADER nemzetközi együttműködés jogcím célja - többek között az alulról felfelé építkező megközelítés, a helyi köz- és magánszférabeli szereplők projektjei közötti kölcsönhatás érvényesítésével - a nemzetközi együttműködés elősegítése és megvalósítása, a tapasztalatok, a know-how, legjobb gyakorlatok megosztásának, közös akciók, projektek kidolgozásának, közös szerveződések kialakításának ösztönzése, ezáltal az innováció, a helyi kapacitás és a helyi fejlesztési folyamatok erősítése. A LEADER nemzetközi együttműködés két szinten valósul meg, egyrészt az EU-n belül, melynek esetében legalább egy hazai LEADER Helyi Akciócsoport és legalább egy, más EU tagállamban működő LEADER Helyi Akciócsoport működik együtt. A nemzetközi együttműködés megvalósulhat harmadik országokkal is, mely esetén legalább egy hazai LEADER Helyi Akciócsoport, és legalább egy EU-n kívüli LEADER-megközelítés szerint szerveződött, jogi személyiséggel rendelkező csoport működik együtt.

Pályázatot nyújthatnak be: magyarországi székhellyel rendelkező LEADER Helyi Akciócsoportok.

Rendelkezésre álló tervezett keretösszeg: 3,5 milliárd forint

Mekkora a támogatás összege és mértéke? Egy ügyfél számára a 2012-2013. időszakban megtehető támogatás összege az ügyfél által benyújtott összes kérelem vonatkozásában együttesen nem haladhatja meg az 50 millió forintot. A támogatás mértéke az összes elszámolható kiadás 100%-a.

Mikortól lehet pályázni? 2012 II. félévében

LEADER térségek közötti együttműködés

LEADER térségek közötti együttműködés jogcím célja - többek között az alulról felfelé építkező megközelítés, a helyi köz- és magánszférabeli szereplők projektjei közötti kölcsönhatás érvényesítésével - a térségek közötti együttműködés elősegítése és megvalósítása, a tapasztalatok, a know-how, legjobb gyakorlatok megosztásának, közös akciók, projektek kidolgozásának, közös szerveződések kialakításának ösztönzése, ezáltal az innováció, a helyi kapacitás és a helyi fejlesztési folyamatok erősítése, beruházás jellegű fejlesztés végrehajtása, közös publikációk, képzési, oktatási célú rendezvények – többek között szeminárium, konferencia – előkészítése és megvalósítása. Az együttműködés keretein belül lehetőség adódik jelentősebb beruházások megvalósítására az ország határain belül, amely legalább két Akciócsoport területét érinti az ország határain belül, mely jó alapot ad az arra épülő további fejlesztések megvalósulásának.

Pályázatot nyújthatnak be: az a LEADER HACS, működő és induló mikro-, kis- és középvállalkozás, működő települési önkormányzat, települési kisebbségi önkormányzat, a helyi önkormányzatok társulásairól és együttműködéséről szóló törvényben meghatározott önálló jogi személyiséggel rendelkező önkormányzati társulás, valamint a települési önkormányzatok többcélú kistérségi társulásáról

szóló törvény alapján létrehozott többcélú kistérségi társulás, amelynek a tevékenységgel érintett település a tagja, székhellyel vagy telephellyel rendelkező nonprofit szervezet, székhellyel vagy telephellyel rendelkező egyházi jogi személy, lakóhellyel vagy tartózkodási hellyel rendelkező természetes személy, amely fejlesztést valósít meg, vagy bonyolít le valamely LEADER HACCS illetékességi területén.

Rendelkezésre álló tervezett keretösszeg: 3,5 milliárd forint

Mekkora a támogatás összege és mértéke? A későbbiekben kerül meghatározásra.

Mikortól lehet pályázni? 2012. II. félévében

GAZDANet program

A támogatás célja, hogy a mezőgazdasági termelők számítógép alkalmazásával, és az internetre való csatlakozással javítsák gazdaságuk összeteljesítményét.

Támogatási kérelmet nyújthatnak be: azok a mezőgazdasági termelők, akiknek a gazdaságmérete nem éri el a 4 Európai Méretegységet (EUME).

Rendelkezésre álló tervezett keretösszeg: 3,5 milliárd forint

Mekkora a támogatás összege és mértéke? A támogatás mértéke a gép beszerzési árának 40%-a, fiatal mezőgazdasági termelő esetében 50%-a. Az egy kedvezményezett által igénybevetett támogatás összege legfeljebb 90 ezer forint.

Mikortól lehet pályázni? A 2012. VI. 28-án megjelent 60/2012. (VI. 28.) VM rendelet alapján támogatási kérelmeket 2012. szeptember 1-30. között lehet benyújtani az MVH-hoz.

Erdő-környezetvédelmi kifizetések

A támogatás önkéntes alapú, kötelező előírásokon túlmutató erdő-környezetvédelmi kötelezettségeket vállalkók részére adható 9 különböző célprogramon (+ 3 alcélprogramon) keresztül. Támogatási időszak célprogramtól függően 1-5-7-10 év.

Célprogramok:

- Agresszíven terjedő, idegenhonos fa- és cserjefajok visszaszorítása;
- Szálaló erdőgazdálkodás;
- Erdőállományok kézimunka-igényes ápolása;

- Óshonos erdőállományok tarvágásos felújításának visszaszorítása;
- Speciális erdei élőhelyek és a természetes erdőfelújítás lehetőségének biztosítása, mely 3 alcélprogramra tagolódik:
 - mikroélőhelyek kialakítása, fenntartása célprogram,
 - a véghasználat során facsoportok visszahagyása célprogram,
 - erdőfelújítás sikerességét biztosító cserjeszabályozás célprogram,
- Véghasználatok elhalasztása talaj- és élőhely védelmi okokból;
- Közjóléti rendeltetésű erdők fenntartása;
- Erdei tisztások kialakítása és fenntartása;
- Természetkímélő anyagmozgatási módszerek alkalmazása.

Támogatási kérelmet nyújthatnak be: Erdőgazdálkodók: magánszemélyek, önkormányzatok, valamint ezek társulásai, azonban többségi állami tulajdonú szervezetek nem támogathatók.

Rendelkezésre álló keretösszeg: a teljes – 2007–2013-as – tervciklusra 41,3 millió euró

Mekkora a támogatás összege és mértéke? Célprogram előírásaitól függően min. 50 maximum 280 euró/ha. Természetkímélő anyagmozgatás célprogram esetén a kiközelített faanyag után 17,45 euró/m³, de legfeljebb 50 m³-nek megfelelő euró/ha

Mikortól lehet támogatási kérelmet benyújtani? 2012. október 1. és november 30. között

Erdészeti potenciál helyreállítása

Az intézkedés célja: Természeti katasztrófák (hó, jég, szél, belvíz, fagy, aszály, tűz, illetve árvíz által okozott erdőkárok) által károsított erdők erdészeti potenciáljának helyreállításának támogatása.

Támogatható tevékenységek: az erdőfelújítást megelőző terület-előkészítési, károsodott faállomány letermelési; első kiviteli; pótlási; törevágási vagy sarjzatatási tevékenységek, illetve ezekhez kapcsolódó kiegészítő intézkedésekre padka; bakhát; rőzsefonat vagy talajfogó gát létesítése.

Támogatási kérelmet nyújthatnak be: erdőgazdálkodók

Rendelkezésre álló keretösszeg: a teljes – 2007–2013-as – tervciklusra 10,7 millió euró (Az Erdészeti potenciál helyreállítása, valamint a bevezetni kívánt megelőző intézkedések alintézkedésekre összesen.)

Mekkora a támogatás összege és mértéke? Támogatási kérelmenként minimum 400, maximum 2365 euró/ha támogatási összeg adható.

Mikortól lehet támogatási kérelmet benyújtani? 2012. október 1. és november 30. között

Nem termelő beruházások erdőterületen - Szerkezetátalakítás alintézkedés

Az intézkedés nagyban hozzájárul a leromlott szerkezetű, illetve idegenhonos fajokból álló erdőtársulások termőhelynek megfelelő, őshonos fajokból álló erdőtársulásokká történő átalakításához. Az intézkedés célja a megfelelő szintű elegyesség, több szintes állományszerkezet kialakítása az erdőkben, az erdők természetességének javítása, biológiai sokféleségének megőrzése és növelése, valamint egészségi állapotának javítása.

Támogatási kérelmet nyújthatnak be: erdőgazdálkodók.

Rendelkezésre álló keretösszeg: a teljes – 2007–2013-as – tervciklusra 32,6 millió euró

Mekkora a támogatás összege és mértéke?

- a) erdőállomány alatti erdősítéssel történő szerkezetátalakítás esetén 1400 eurónak megfelelő forintösszeg hektáronként;
- b) tarvágást követő szerkezetátalakításnál
 - fafajcsere esetén 1019 eurónak megfelelő forintösszeg hektáronként,
 - fafajcsere, tuskózás, gyökérfésülés esetén 1670 eurónak megfelelő forintösszeg hektáronként,
 - fafajcsere, fainjektálás vagy tuskókenés esetén 2090 eurónak megfelelő forintösszeg hektáronként;
- c) állománykiegészítéssel történő szerkezetátalakítás esetén 496 eurónak megfelelő forintösszeg hektáronként.

Mikortól lehet támogatási kérelmet benyújtani? 2012. október 1. és november 30. között

NEMZETI FINANSZÍROZÁSÚ PROGRAMOK KIDOLGOZÁSA ÉS INDÍTÁSA

A Nemzeti Vidékstratégia átfogó célkitűzését és céljait hét stratégiai területen, nemzeti és térségi programok keretében kívánjuk megvalósítani. A hazai forrásokból megvalósuló nemzeti programok egyrészt meglévő programok folytatását, illetve továbbfejlesztését tartalmazzák, másrészt új programok indítását jelentik. A többi – zömében új – program részletes szakmai kidolgozására, egyeztetésére és az ütemezett megvalósításukhoz szükséges jogi, gazdasági szabályozási, intézményi és különösen a pénzügyi feltételek megteremtésére folyamatosan kerül sor.

Tanyafejlesztési program

A program célja a tanyarendszer, a tanyai gazdálkodás korszerű megújítása, újjáélesztése, a tanyai életmód sajátos értékeinek megmentése, megőrzése, hátrányainak csökkentése, valamint a tanyás térségek fenntartható – a komplex vidékfejlesztéshez illeszkedő – fejlődésének elősegítése.

Pályázatot nyújthatnak be: Tanyagazdaságok fejlesztésénél: tanyás településeken mezőgazdasági tevékenységet végző, a tanyán életvitelszerűen élő tanyagazdák (őstermelők, egyéni vállalkozók, családi gazdálkodók). Önkormányzati, térségi típusú fejlesztéseknél: tanyás települések önkormányzatai, önkormányzati konzorciumai, önkormányzatok által alapított non-profit gazdasági társaságok, tanyás térségekben működő megyei agrárkamarák, agrárkamarák által alapított non-profit gazdasági társaságok, tanyás térségekben működő többcélú kistérségi társulások, egyházak, valamint tanyagondnoki feladatokat ellátó, támogatásra jogosult társadalmi szervezetek.

Rendelkezésre álló tervezett keretösszeg: 1,5 milliárd forint

Mekkora a támogatás összege és mértéke? A maximális támogatás összege 50 millió forint. A támogatás mértéke a fejlesztés teljes költségének 75-90%-a.

A pályázatok benyújtásának határideje: 2012. augusztus 31.

Állami génmegőrzési program

Élelmezési és mezőgazdasági célú genetikai erőforrásaink, a hazai kultúrnövény- és haszonállat-fajok, -fajták kiemelt fontosságú nemzeti örökségeink. Genetikai erőforrásaink felkutatása, begyűjtése, megőrzése, fenntartása és felhasználása fontos nemzetbiztonsági stratégiai kérdés. Csak így valósítható meg élelmiszer-önrendelkezésünk, valamint az ország egészséges és biztonságos étellel történő ellátása. Ennek érdekében a Vidékfejlesztési Minisztérium irányításával önálló költségvetési szervként működő Növényi Diverzitás Központ (NÖDIK) és a Kisállattenyésztési Kutatóintézet és Génmegőrzési Koordinációs Központ (KÁTKI) koordinálja a biológiai alapok megőrzését és az ebben részt vevő intézmények munkáját.

A támogatás célja a mezőgazdasági termelés biológiai alapjainak, genetikai anyagainak fenntartása és fejlesztése, különös tekintettel a mezőgazdasági célú genetikai erőforrások begyűjtésére, dokumentálására, valamint kutatási, oktatási és természetési célra történő hasznosítására.

Pályázatot nyújthatnak be: állami génmegőrzési feladatokat ellátó intézmények, szervezetek.

Rendelkezésre álló keretösszeg: 119,7 millió forint

Pályázat benyújtásának határideje: 2012. augusztus 13.

Erdei vasutak támogatása

Az év második felében a közjóléti tevékenységi céllal üzemeltetett, személyszállításra használt erdei vasutak (kivéve az állami erdőgazdasági Zrt.-k) üzemeltetői működési célú támogatásra pályázatot nyújthatnak be.

A rendelkezésre álló összeg: 25 millió forint

A támogatás maximális összege: 7,5 millió forint

A pályázatok benyújtásának határideje: 2012. III. negyed év

Egyéb, kidolgozás alatt álló nemzeti stratégiai programok

2012-ben a Vidékfejlesztési Minisztérium – a programok jellegétől függően – a társtárca, valamint szakmai szervezetek bevonásával kidolgozza a vidékstratégiai nemzeti programokat és a térségi komplex vidékfejlesztési nemzeti programokat. A következő programok kidolgozása megkezdődött, megvalósításuk, 2012. évi indításuk különösen fontos:

- Demográfiai földprogram
- „Egészséges helyi terméket a közétkeztetésbe!” program
- Helyi termék, helyi piac, közvetlen értékesítés program
- Cserehát program
- Tokaj-Hegyalja világörökségi térségfejlesztési program
- „Kert-Magyarország” kertészeti program
- KINCSEM - Nemzeti Lovas-program
- A sertéságazat helyzetét javító stratégiai intézkedések
- Ormánság program
- „Vidékfejlesztési együttműködések a Kárpát-medencei határon túli magyarsággal” program
- Az agrár- és környezettudományi kutatóintézeti hálózat helyreállítása és tájközpontú, regionális fejlesztése
- A gazdálkodás biológiai alapjainak fenntartását, fejlesztését végző hálózatok (génbankok, nemesítő intézetek, vetőmag- és szaporítóanyag-előállító intézmények, ellenőrző és minősítő intézmények) egységes rendszerének helyreállítása, fejlesztése
- A népfőiskolai rendszer megújítása, megerősítése, vidékfejlesztési profilú tartalmi fejlesztése

Kiegészítő nemzeti agrártámogatási programok

2012 III. negyedévtől az alábbi kiegészítő nemzeti agrártámogatások igényelhetők:

- Likviditást segítő hitelprogramok: TЭСZ Forgóeszköz Hitelprogram két évvel meghosszabbított türelmi idővel, illetve futamidővel; MFB Fagykár 2011 Forgóeszköz Hitelprogram; MFB Agrár Forgóeszköz Hitelprogram, már tenyészállat vásárlás finanszírozására is; Agrár Széchenyi Kártya Folyószámlahitel; Agrár Forgóeszköz Vis Major Hitelprogram
- kiegészítő nemzeti támogatás (TOP-UP);
- az erdők felújításának csekély összegű („de minimis”) támogatása;
- minőségi pontytenyésztés csekély összegű („de minimis”) támogatása;
- az uniós csatlakozás előtt nemzeti forrásból megkezdett erdőtelepítések támogatása.

UTÓSZÓ

A Darányi Ignác Terv a Nemzeti Vidékstratégia végrehajtásának kereteit adja meg. Olyan – öt fő intézkedési területre épülő – váz, amelynek tartalommal és programokkal való megtöltése folyamatos – a kitűzött stratégiai célokra épülő – feladata a vidékfejlesztési kormányzatnak, a feladatot koordináló Parlamenti Államtitkárságunknak és Stratégiai Főosztályunknak. Jelen kiadványunk a Nemzeti Vidékstratégiára épülő vázat mutatja be, és rögzíti a 2012 második félévre ütemezett programokat, feladatokat és intézkedéseket.

A tárca azt tervezi, hogy minden évben elkészíti azt az összefoglaló, tájékoztató anyagot, amely egyrészt az elmúlt időszakot és annak tapasztalatait értékeli, összegzi a Nemzeti Vidékstratégia által kitűzött célok szempontjából, másrészt kibontja a következő évre vonatkozó programokat, feladatokat és intézkedéseket. Ebben az elemző, tervező, a Nemzeti Vidékstratégia által meghatározott programot kibontó folyamatban, a vidék és a magyar társadalom egésze megújításának munkálataiban ajánl és kér a Vidékfejlesztési Minisztérium, valamint a Kormány alkotó partnerséget mindazoknak, akik tenni akarnak az agrárium, a vidék és a környezet ügyéért, a magyarság Kárpát-medencei felemeléséért.

Budapest, 2012. augusztus 1.

Dr. Fazekas Sándor
vidékfejlesztési miniszter

TARTALOM

NEMZETI VIDÉKSTRATÉGIA (NVS 2012–2020) – A MAGYAR VIDÉK ALKOTMÁNYA	4
STRATÉGIAI CÉLKITŰZÉSEK ÉS SZEMPONTOK.....	5
<i>Átfogó célkitűzés</i>	5
<i>Stratégiai célok</i>	5
<i>Horizontális szempontok</i>	6
STRATÉGIAI TERÜLETEK ÉS NEMZETI PROGRAMOK	6
A DARÁNYI IGNÁC TERV: A NEMZETI VIDÉKSTRATÉGIA MEGVALÓSÍTÁSÁNAK KERETPROGRAMJA	8
A JOGSZABÁLYI KÖRNYEZET MEGÚJÍTÁSA, ÉLETSZERŰVÉ TÉTELE	9
<i>A Nemzeti Vidékstratégiában megfogalmazott jogalkotási elvek</i>	9
<i>A szabályozási, jogi környezet megújításának fő területei</i>	9
<i>A Nemzeti Vidékstratégia megvalósításához kapcsolódó kiemelt jogalkotási feladatok</i>	10
<i>Folyamatban lévő, illetve 2012 második félévére tervezett főbb jogalkotási lépések</i>	10
HATÉKONY, ÜGYFÉLBARÁT TÁMOGATÁSI ÉS INTÉZMÉNYRENDSZER KIALAKÍTÁSA	12
<i>A támogatási rendszer egyszerűsítése, ügyfélbaráttá tétele</i>	12
<i>A hatóságok, hivatalok hatékony és ügyfélbarát működésének megteremtése</i>	12
<i>Az adminisztrációs terhek csökkentése, egyszerűsítési feladatok</i>	13
SZEMLÉLETFORMÁLÁSI, KÉPZÉSI PROGRAMOK ÉS AKCIÓK INDÍTÁSA.....	14
<i>Belföldi agrármarketing programok a magyar élelmiszerek népszerűsítésére</i>	14
<i>Tudatos fogyasztó és vásárló program</i>	14
<i>A vidékfejlesztés szakképzési rendszerének és intézményhálózatának megújítása</i>	15
<i>Az iskolarendszerű és terepi környezeti oktatás, nevelés megújítása</i>	15
<i>Az erdőgazdálkodás tervezési, tanácsadási és információs rendszerének megújítása</i>	15
<i>A fenntartható vízgazdálkodás elősegítése</i>	16

E-KÖNYVTÁR KIALAKÍTÁSA A MEZŐGAZDASÁGI ÉS KÖRNYEZETÜGYI TUDÁSANYAGBAN	16
UNIÓS ÉS HAZAI TÁRSFINANSZÍROZÁSÚ PROGRAMOK KIDOLGOZÁSA ÉS INDÍTÁSA	17
<i>Fiatal gazdák induló támogatása</i>	17
<i>Zöldség-gyümölcs termelői csoportok támogatása</i>	18
<i>Nem mezőgazdasági tevékenységgé történő diverzifikálás</i>	18
<i>A NATURA 2000 területek fenntartási terveinek kidolgozása</i>	19
<i>Állattartó telepek korszerűsítése.</i>	19
<i>Falumegújítás és -fejlesztés.</i>	20
<i>Vidéki örökség megőrzése</i>	21
<i>LEADER Európai Unión belüli és harmadik országbeli területekkel való nemzetközi együttműködés</i>	22
<i>LEADER térségek közötti együttműködés</i>	22
<i>GAZDANet program</i>	23
<i>Erdő-környezetvédelmi kifizetések</i>	23
<i>Erdészeti potenciál helyreállítása</i>	24
<i>Nem termelő beruházások erdőterületen - Szerkezetátalakítás alintézkedés.</i>	25
NEMZETI FINANSZÍROZÁSÚ PROGRAMOK KIDOLGOZÁSA ÉS INDÍTÁSA	25
<i>Tanyafejlesztési program.</i>	26
<i>Állami génmegőrzési program.</i>	26
<i>Erdei vasutak támogatása</i>	27
<i>Egyéb, kidolgozás alatt álló nemzeti stratégiai programok</i>	27
<i>Kiegészítő nemzeti agrártámogatási programok</i>	28
UTÓSZÓ	29

Kiadja: Vidékfejlesztési Minisztérium

1055 Budapest, Kossuth Lajos tér 11.

Felelős kiadó: Dr. Fazekas Sándor miniszter

Felelős szerkesztők:

Dr. Budai Gyula államtitkár

Szerdahelyi Kinga sajtófőnök

Dr. Viski József főosztályvezető

Szakágazatirányítók:

Dr. Budai Gyula államtitkár

Czerván György államtitkár

Dr. Illés Zoltán államtitkár

Dr. Kardeván Endre államtitkár

V. Németh Zsolt államtitkár

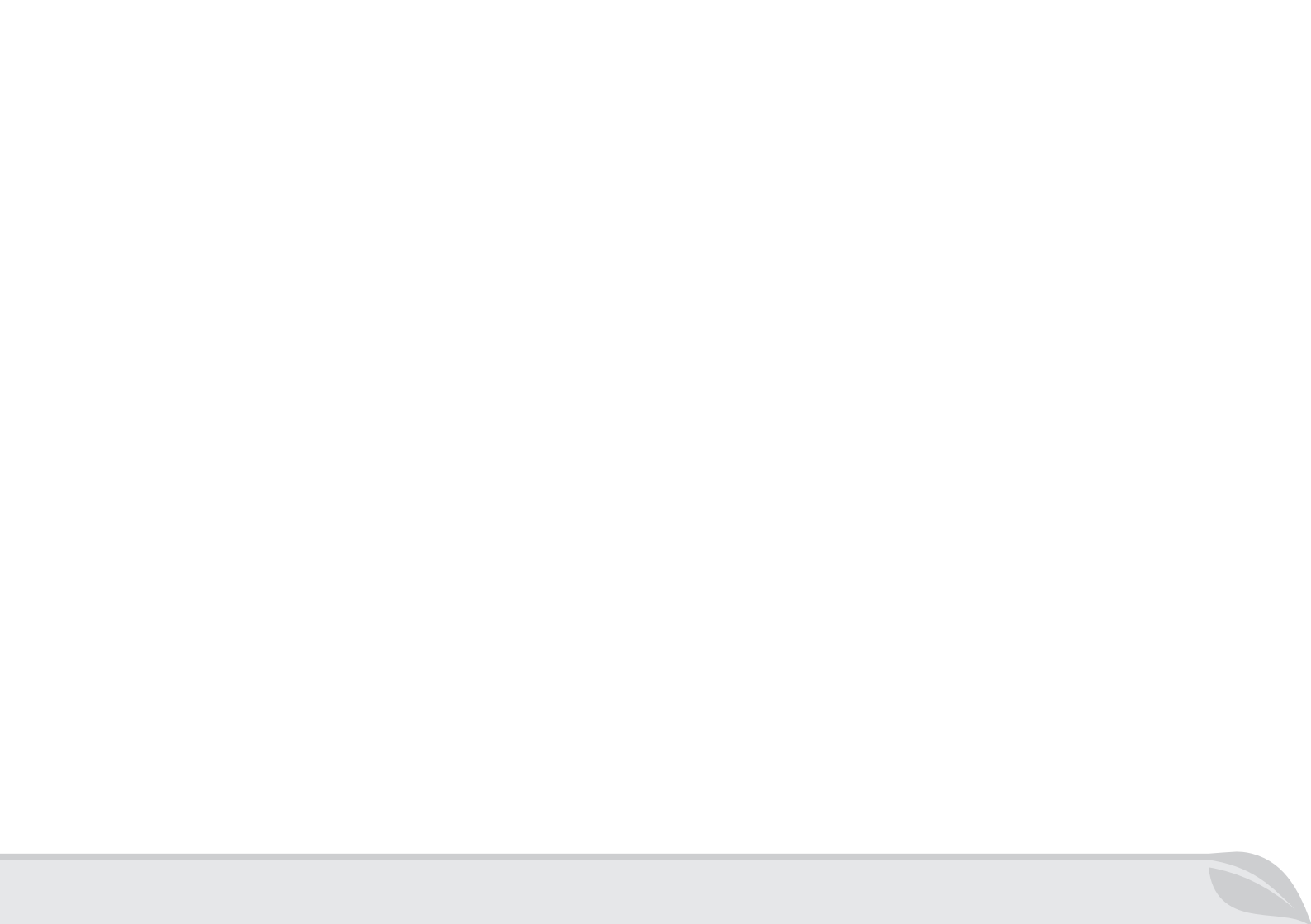
Poprády Géza államtitkár

Készült: 1200 példányban

A kézirat lezárva: 2012. augusztus 1.

www.kormany.hu/hu/videkfejlesztési-miniszterium

www.videkstrategia.kormany.hu

VIDÉKFEJLESZTÉSI
MINISZTERIUM

2012

MÁSODIK FÉLÉVI KIADVÁNY